

Hogyan lehet kapcsolatot találni a hívekkel a templomban? Néha ők maguk jönnek a sekrestyébe. De miért ne lehetne, hogy a misére lassan gyülekező hívek között megjelenjen a pap (persze nem liturgikus öltözékben), és pár szót szóljon a hívekhez, üdvözölje őket?

És a misében? Bosszantó, ha a pap bejövetelekor mindenki feláll, állva éneklük a bevezető éneket, állva fogadják a pap üdvözlését és hallgatják végig hosszú bevezető beszédét, és csak a leckénél ülnek le. Ha valaki a kereszttetéssel felállított hívekhez szólni akar, tegye nagyon röviden. De ha többet akar valamiről mondani (miért ne?), akkor mondja el még a kereszttetés előtt, akár ülve, a még ülve hallgató népnek. Az ilyen „párbeszéd” azonnal közvetlen élménnyé teszi a misét a híveknek, és eligazítást adhat a bekapcsolódáshoz. Az olvasmányhoz mindig fűzzünk néhány magyarázó szót. Evangélium előtt is szóljunk valamit, de még „Az Úr legyen veletek” előtt. A felállás nem a mi szavunknak szól, hanem Jézus szavának! Ha pedig más olvasta a szentleckét, akkor az evangélium előtt ahhoz is hozzáfűzhetjük rövid magyarázatunkat. Olyan értékes lehet ez, mint egy „villámprédikáció”. Mise közben sem bűn, ha ilfő helyen és módon egy mondattal fordulunk a hívekhez, ha ez odakívánczik, pl.: „Most elmondjuk együtt a hitvallást!” „Szentáldozásunk után szánunk néhány másodpercet a csendnek és elmélyülésnek!” Hirdetés után: „Köszönöm a figyelmeteket!” Ilyenformán a mise nem pontosan szabályozott, gépiesen elvégzett, folytonosan egyformán ismétlődő szertartás, látványosság vagy akár „szavalókórus” lesz, hanem barátságos, családi találkozás, összejövetel.

Mert a mise nekünk katolikusoknak (akik nemcsak otthon akarunk imádkozni magánügyként, hanem a közösségben is) nem csupán vallási esemény, hanem egyházi esemény is. De nem csak abban az értelemben egyházi, hogy pap vezet, vagy püspök, vagy éppen a pápa, hanem azért is, mert együtt vagyunk a misén mi, az egyház tagjai (köztük a pap is).

A templom a mi egyházközségünk családi otthona, tehát itt kell megtennünk mindent, hogy a „mísehallgatókból” család, egyház („kisegyház”) legyen, amely összeismerkedik, összemelegszik, egyg kovácsolódik, és az üdvözítés ügyének munkása lesz: Krisztus művét folytató közösség.

Dr. H. L.

TERÉZ ANYA AUSZTRIÁBAN

Augusztusban érkezett az örömhír: Teréz anya Karintiába jön! Azért éppen oda, mert ott lakik Munkatársai Nemzetközi Társulatának osztrák ügyintézője. Kívánsága az volt, hogy egy zárdában szállhasson meg, s itt minden nagy nyilvánosság mellőzésével találkozzék a Szeretet Misszionáriusainak jóbarátaival. A választás a wernbergi Szent Vér kolostorra esett. Itt időzött az alapítónő közvetlenül 64. születésnapjának betöltése előtt, augusztus 23/24-én. Tolmácsként a németországi területi megbízott kísérte. Hiszen Teréz

anya nem ért németül, a megjelentek közül viszont kevesen beszéltek angolul.

A munkatársak találkozója 23-án du. 4 órára volt kitűzve. Amikor Teréz anya kékszegélyű fehér szárijában, zajtalan szandáljaival belépett, mindenki önkéntelenül fölemelkedett, és tapsban tört ki. Az első és mindvégig megmaradó, döntő benyomás: egészen olyan, amilyenek írásaiból és fényképeiről ismertük, de a személyes találkozás mégis hozzáad az eddigihez valami lényegeset. Olyan egyszerű ez a lényeg, hogy elfut a szavak elől. Csak érezzük: jó ennek az embernek a közelében lenni. Mi teszi ezt? A megviselt arcból derűsen sugárzó, csodálatos szemek? („Sohasem felejttem el sugárzó, sötét szemének pillantását, amellyel átfogott — írja a fogadására siető megbízott. — Az az ujjongó érzés fogott el, hogy egy nagyon nagy ember szeret.”) Szavainak nyugodt közvetlensége és az a mélységes meggyőződés, amellyel beszél? Mindez együtt is csak „közeg”: arról ad hírt, hogy itt olyasvalakivel találkoztunk, aki egészen átadta magát Isten és az emberek szeretetének. És jelenléte a csillagok zajtalan vonzásával biztat, hogy próbáljuk követni, kiki a maga módján.

A munkatársakhoz intézett szavai szokott gondolkörében mozogtak: A szegények az emberiség reménye, hisz Isten szeretetünk szerint ítél majd meg mindegyikünket. Ezeket a szegényeket föl kell fedezni, meg kell ismerni, és személyes szolgálattal, személyes szeretettel segíteni rajtuk. Nemcsak anyagi nélkülözésről és segítségéről van szó. „Nekem nem kell a pénzetek. A szíveteket adjátok a szegényeknek.” A világ ma elsősorban a szeretet hiányától beteg és a szeretetre éhes. Hol keressük a szeretetre szorulókat? Mindenekelőtt — és ezt ismételten hangsúlyozta — közvetlen környezetünkben: a családban, a szomszéd magányos öregemberben, a munkahelyi kollégában. Egy jó szó, türelmes meghallgatás, egy szolgálat, egy mosoly: ezzel küld hozzájuk Isten, ezzel visszük nekik Istent. Egyszer amerikai professzorok megkérdezték tőle: hogyan éljenek, hogy az igazán keresztény élet legyen? Ezt felelte: „Mosolyogjatok egymásra.” „Ez az életszentség: mosolyogni Istenre.” Ez persze sokszor nem könnyű: „Előfordul, hogy azt kérdezik tőlem: Férfjné! van? Igen — felelem. És néha nagyon nehéznek találom, hogy mosolyogjak az Uramra meg a nővéreimre.” — Kérdések hangzanak el. Valaki még egy végső útravalót kér. Teréz anya Krisztus szavával felel: „Szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket.” Majd közösen elmondjuk a munkatársak imáját. Teréz anya minden lapocskát sajátkezűleg dedikált: „God bless you.”

Minthogy Rómából érkezett, és aznap még nem volt misén, utána azonnal a kis kápolnába megyünk, ahol szentmisét mutatnak be. A hívők könyörgéseit a jelenlevők szabadon mondják; valóban „egyetemes” jellegükben visszatükröződik az összejövétel hatása. (Hogy Teréz anya ittléte mit jelentett azok számára, akik találkoztak vele, azt talán ez a mondat foglalja össze legjobban: „Jó keresztények minél nagyobb közösségévé akarunk lenni, mert van

példaképünk, aki még közöttünk időzik.") Utána a vendégek szétoszlanak, de Teréz anyja még imába mélyedve térdel a kápolnában.

Este és másnap délelőtt egyénileg folynak tovább a megbeszélések. Teréz anyja ott van a reggel hat órai konventmisén. (Szent Bertalannak, India apostolának az ünnepét üljük.) Az egyszerű ebédet néhány munkatárssal és családjukkal egy hosszú asztalnál fogyasztja. Valaki azt a kérdést veti föl: mit mondana olyan házaspároknak, akik nem akarnak gyereket vállalni. „Akkor miért házasodtak össze?” — feleli habozás nélkül.

Ebéd után az üdülővendégek gyűlnek össze, hogy ők is hallják Teréz anyát. Azután elérkezik az a negyedóra, amely a Szolgálat szerkesztőjének van kijelölve. Átadjuk neki a róla szóló könyv magyar fordításának egy példányát, egy kis válogatást a könyvre érkezett visszhangokból, meg egy rövid tájékoztatót, amit ezzel a megjegyzéssel vesz át: „Hogy a nővérek imádkozni tudjanak magukért. Imádkozunk egymásért!” Majd kérdéseket teszünk fel:

— Hogyan tudnak a nővérek olyan derűsek maradni, mikor annyi nyomort és szenvedést látnak maguk körül?

— Az a feladatunk, hogy örömet vigyünk az embereknek. Kitől kapják meg, ha nem tőlünk? „Az Úr öröme a mi erősségünk.”

— Hogyan tudják megőrizni Istenbe merültségüket, hiszen reggeltől estig az utcán vagy az otthonokban dolgoznak, emberekkel foglalkoznak?

— Igyekszünk „elimádkozni” a munkát. (We try to pray the work.) Ima és munka persze nem azonos. De Jézus azt mondta: Amit egynek a legkisebbek közül . . . És ő nem csalhat meg. Tehát mi huszonnégy óra hosszat Jézust érintjük meg. Reggel a Szentostyában, napközben a szegényekben.

— Mit üzen a magyar papoknak?

— A magyar papok legyenek igazán papok.

Es búcsúzóul még egyszer a lelkükre köti: „Mosolyogjanak Istenre!”

R.

Teréz anyja levele a munkatársaknak körútja után (1974.okt.4)

Kedves Munkatársaim!

Tele a szívem hálával Isten és mindannyiottok iránt, amikor ezt a levelet írom. Isten szeressen benneteket, viszonzásul a nekem adott sok szeretetért. Nem tudok mást tenni cserébe, mint hogy még buzgóbban imádkozom érteket, és még nagyobb szeretettel szeretlek benneteket.

Mint ahogy elhatároztuk, legyen mindegyikünk Isten igazi gyermeke, Isten szeretetének hordozója. Úgy szeressünk másokat, ahogy Isten szeretett mindegyikünket, hiszen Jézus azt mondja: szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket.

A fiatal Egyház sok kereszténye vértanúságot szenvedett, mert szeretet-cselekedeteikről felismerték, hogy keresztények.

Ma a szegények éhesek kenyérre és rizsre — meg szeretetre és Isten élő igéjére;

a szegények szomjasak — vízre és békére, igazságra, igazságosságra;
a szegények meztelenek — ruha kell nekik, emberi méltóság és részvét a meztelen bűnös iránt;

a szegények hajléktalanok — téglából épült szállásra van szükségük, és egy örvendező szívre, amely megért, beföd, szeret;
betegek — orvosi gondozásra szorulnak, és gyengéd érintésre, meleg mosolyra.

A bezártak, a nemkívánatosak, a szeretetet nélkülözők, az alkoholisták, a haldokló nyomorgók, az elhagyottak és a magányosok, a kiközösítettek és az érinthetetlenek, a leprabetegek — mindazok, akik terhei az emberi társadalomnak — akik elveszítették minden reményüket és bizalmukat az életben — akik elfelejtettek mosolyogni — akikben már kihalt az érzékenység a szeretet és barátság meleg kézzszorítása iránt: mindezek felénk tekintenek vigaszért! Ha hátat fordítunk nekik, Krisztusnak fordítunk hátat. Halálunk óráján arról ítélnék meg bennünket: felismertük-e bennük Krisztust, és mit tettünk értük, nekik. Ott csak két út lesz majd: „jőjj” vagy „távozz”!

Nekünk mint munkatársaknak és a szeretet misszionáriusainak ez legyen az életútunk:

Hogy ismerjük a szegényeket — meg kell ismernünk a szegénységet.

Hogy szeressük a szegényeket — addig kell szeretnünk, hogy fájjon.

Hogy szolgáljuk a szegényeket — teljes szívből kell nyújtánunk önkéntes szolgálatunkat.

Segítsük egymást egymásért mondott imádsággal, hogy részesei lehessünk annak az örömnak, hogy elfogadjuk Isten ajándékát és az Ő munkatársai vagyunk.

TAIZÉ 1974

Augusztus utolsó napjaiban az öt világrész több mint száz országából kb. 30 000 fiatal érkezett a franciaországi kis faluba, Taizébe: vonattal, autóval, kerékpárral, motorral és igen sokan gyalog. 30-án este megnyílt az 1970 húsvétján meghirdetett ifjúsági zsinat. A kiengesztelődés temploma körül hat óriási, színes ponyvájú sátrat vertek fel. Ez az elhelyezés lehetővé tette a nyelvek szerinti csoportosítást és a szimultán fordítást: német, spanyol, olasz, angol és holland nyelvre. A fiatalok gyűrűjétől övezett egyszerű falépcsős emelvényen a protestáns szerzetesközösség 70 tagja foglalt helyet, élükön Roger testvérrel, és olyan vendégek, mint Willebrands bíboros, a Keresztény Egységítőkarság elnöke, Philip Potter tiszteletes, az Egyházak Világtanácsának főtítkára, a konstantinápolyi ökumenikus pátriárka és a canterburyi anglikán érsek küldötte, püspökök a világ minden tájáról, valamint